

E. S. - IX 2020

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

Prokasz SZŁAK

Okr. Bydgoszcz

↓ nr 6/18

2019. 20.11/2

AK WSK
Okr. Nowogródelski
77 pp AK

†† Pawłowska Zofia
z d. Cydzik
ps. „Zocha”

5193/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Pawłowska Zofia.....

AK WSK Okr. Nowogródek...

5193/WSK.....

I./1. Relacja *h. 3 s. 1-3*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora *h. 8 s. 1-10*

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora *h. 3 s. 1-4*

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *h. -*

VI. Fotografie i ksero *- 2.1/2*

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

Ł. osob. Pawłowska Zofia T: 5193 / WSK

(nazwa zespołu, zbioru, kolekcji i sygnatura akt) Obr. № 4096/20

Lp.	Nazwisko i imię korzystającego	Temat pracy (ewent. cel wykorzystania)	Data korzystania
1	Wskwerster	zakończenie pracy	IX '20
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

1/1. Relacja:

1. Relacja - życiorys własny żonii Pawłowskiej
z d. Cydzik, rkp. onyg. (b. daty) k. 3 s. 1-3

1)

Lyciozys

M/M

Lofia Pawłowicka z d. Cyplik

Urodziłam się 4 VIII-1923r w Naerzy pow. Lidla.
Ukończyłam szkołę podstaw. w Naerzy. Cały czas pra-
cowalam z rodzicami na gospodarstwie.

W 1943r ja i cała nasza rodzina zost-
tała zaprzysiężona przez por. Jona Bayse-
wicza ps. "Krysią" dowódcę II-go bataljonu
Armi Krajowej 44 pp. na Nowogrodzynie.
Było to 8-VIII 1943r w Naerzy w naszym
domu. Otrzymałam ps. "Łoch" "

Już od dłuższego czasu w naszym
domu przebywali partyzanci, choć i teraz
Ponieważ nasze gospodarstwo było trudnym
prace.

Na jesieni por. dr. Ryszard Fiedelski
ps. "Burd" zorganizował kurs otępię-
gniarek. Zajęcia odbywały się w sióstr
zakonnych w Naerzy. Kurs rozpoczął się
20-go X-1943r. Zajęcia trwały do 16-go XII 1943.
Były nas trzy koleżanki. Ja ps. "Łoch" Mary-
Czywił ps. "Barma" i Wanda ps. "Wala". Kurs
prowadziła dr. z Lidli. Nie pamiętam jej
pseudonimu. W między czasie u nas
obchodzono się z Bronią palną (pistolety)
Zajęcia te prowadził por. "Oleś"

2)

1112

Od 16go XII 1943 r. pracowałam jako sanitariuszka i taernierka w II-gim Bataljonie 77 pp Żołnierskiej Armii Krajowej. Dowodzony m przez por. Jana Bożysewiera ps. „Krysią” na Nowogrodzkiem.

Należałam do sekcji której dowodzący był por. dr. Ryszard Fideleński ps. „Burda”.

Pool moja opieką przebywało wielu chor i rannych. Poważnie ranny był żołnierz o ps. „Węgrwa”. Był ranny w udło. Kosie całą okolicę mięsami poszarpane. Długo gożarkowa i zameżle się goita. Obustronnie zapak mi pturę miT „Bez” dr. „Burda” często odwiedzał chorych. Baak było lekarstwo i opatunków. Dartyśmy przesiedla na bandażu.

Poważnie chory był „Kłim” przeszedł gazy ps z powikłaniami. Na zapalenie płu licat Franciszek Gatuski ps. „Socha” odpułtan „Krysi”. Ranny w ramię był „Walus”. Sieria chory chłopak o ps. „Kotek”. Ranny w ram był Wandolin Wysocki. Było jeszcze wielu innych który przychodzili na kilka dni i odchodzili. Tak było przez całą zimę 2/3r-1944. Po tych latach trudno przypomnieć wszystkie.

Baakam czynny udział w akcjach przeciw Hitlerowcom opatrując rannych i przewożąc je do szpitalika na leumie.

3) ^{1/113}
Bratem ukończył w akeji na Krakowie - Sumy
16 VII - 18^{2/4} r. Miałsterko Krasyni 20 V 1844 r.
Bratem ukończył w akeji „Bura” i „Dobre Baer”
lipiec 1924 r.

Moja orientacja w A. K. zakończyłam
w dniu 18. VII 1924 r. w puszczy Rucznickiej
pod Wilnem. Nasze wojsko zostało rozbe-
jone przez Bolszewików w dniu 18. VII 1924.

„Wala” „Carna” i ja „Zocha” wyjechałyśmy
na Litwę do brata „Carny”. Gdzie ukazywały
się do lutego 1925 r.

W Kwidzynie ja „Zocha” i „Wala” jako repata-
jantki przyjechałyśmy do Polski. Maszyna
cywil z sadzina została wywieziona na Syber,

Teraz od kilku miesięcy jestem wolną
wychowatką troje dzieci. Jestem już starszą
zchorowaną kobietą.

Zofia Pawłowska
z d. Cydyk.

Ani ja ani mój mąż
nie należeliśmy do żadnej partii.

Nie pracowałam zawodowo.

1/2. Dokumenty dotyczące relatora:

1. „Oświadczenie świadka” - Jana Wroźmiska -
z 5.04.1995 - dot. działalności Zofii Pawłowskiej
z d. Cydyk wraz z zaśw. nr 174088 o uprawnieniach
kombatanckich świadka, kserokop. k. 2 s. 1-3
2. „Oświadczenie świadka” - Jujana Cychyła
z 11.05.1995 - dot. działalności Zofii Pawłowskiej
z d. Cydyk wraz z dokumentami świadka -
leg. Św. Zw. E. A. D. z 1991 r. i zaśw. nr d. S. D. i O. D.
nr 201012, kserokop. k. 3 s. 4-7
3. str. 1 i 2 leg. Świat. Zw. Łoś. A. D. - Zofii
Pawłowskiej k. 1 s. 8
4. Zaśw. nr 214752 (duplikat) nr d. S. D. i O. D.,
kserokop. k. 2 s. 9-10

12/2

...zej wymieniony był represjonowany (a): wymienić jej rodzaje, miejscowości, czasokres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp. *Nie ma. O tym nie wiadomo*

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej, datę jej wydania, przez kogo *Jestem członkiem wojennym kpt. Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Sopocie*
Nr legitymacji: 019094. wydanej dnia 10 czerwca 1991 w Gidartku

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie; podać kiedy i przez kogo przyznane, nr legitymacji (zaświadczenia), datę wydania *Przebiegam Zaświadczenie Nr 174088. wydane dnia 8 czerwca 1993 roku przez Urząd do Spraw Kombatanckich i Osób Represjonowanych. wydane w Gidartku*

Stall
własnoręczny podpis

SKRYTKA POCZTOWA 179
Sopot, ul. Józefa Czyżewskiego 13
KOŁO Sopot
ŚWIATOWY ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ

Przewodniczący Komisji Weryfikacyjnej
Janowski
poniewierzam wiarygodność podpisu świadka

ŚWIATOWY ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
KOŁO Sopot
Sopot, ul. Józefa Czyżewskiego 13
Skrytka pocztowa 179

Przew. Komisji Weryfikacyjnej
Stall
pełniący funkcję organizatora i nazwiska, funkcja

Sopot, dnia 11. IV. 1995
miejscowość, data

ZAŚWIADCZENIE

Nr 174088

**URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH**

NAROŻNIAK

Nazwisko

Jan

Imiona

30.09.1915 Kruszwica

Data i miejsce urodzenia

Uprawnienia do przejazdów
PKP i PKS
wg 50% zniżki

podpis posiadacza zaświadczenia

Niniejsze zaświadczenie uprawnia do ulg i świadczeń określonych w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. nr 17, poz. 75 z późniejszymi zmianami).

Z upoważnienia
Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów
i Osób Represjonowanych

8.06.1995

Data

Podpis
mjr inż. Leszek Micewicz
Pełnomocnik w woj. gdańskim

**RODZAJE I OKRESY
ZALICZANE DO UPRAWNIEN
USTAWOWYCH**

Adres zamieszkania

Okresy		Wyszczególnienie	Przepis ustawy
od	do		
<i>09</i> <i>1934</i>	<i>09</i> <i>1939</i>	<i>Wojsko Polskie</i>	<i>1-2-1</i>
<i>09</i> <i>1943</i>	<i>07</i> <i>1944</i>	<i>Armia Krajowa</i>	<i>1-2-1</i>

Łącznie: lat *1* miesięcy *4*

Zmiana: lat ..... miesięcy .....

Z upoważnienia
Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów
i Osób Represjonowanych

Podpis
mjr inż. Leszek Micewicz
Pełnomocnik w woj. gdańskim

24917

Stwierdzam zgodność z oryginałem

*Przewodniczący
Pierwszej Komisji Rewizyjnej*

**ŚWIATOWY ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
KOŁO Sopot**
Sopot, ul. Józefa Czyżewskiego 13
Skrytka pocztowa 179

Sopot, dnia 11. IV. 1995r.

Cyril Lucja
sierżant ps. Gatołb
zam. Ustka ul.

Ustka dnia 11 maj 1995

1/2/4

imię, nazwisko, pseudonim i adres
składającego oświadczenie
(dla mężatek nazwisko panieńskie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, uczestnik (czka) – (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. – od – do) *Szeregowy a. ostatnio sierżant, pełniłem funkcję*
Takimże ps. Gatołb pod dowództwem kpt. 5ł Truntyńskiego
„Szeregowy” w 1943 ps. „Gatołb” Armii Krajowej, powołany do służby w
świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący (a) się
dowodem osobistym (innym dokumentem), seria i numer
wystawnionym dnia przez *Burmistrza Miasta Ustki dn. 23 X 1992*
oświadczam, że Ob. *Zofia Pawłowska z domu Cydzik* (córka) *Michała*
urodz. dnia *4 sierpnia 1923* w *wsie Raca* pow. *Lida*

jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) – wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę
obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (ca) oświadczenia
i czasokres od – do) *Zofia Pawłowska ps. „Zocha” jest mi*

znana od 8 VIII 1943r do 19 VIII 1944r jako
sanitariuszką II-go batalionu 27 pp Armii Krajowej
Okręgu Nowogrodzkiego. Często bywała w szpitalu
partyzanckim, który mieścił się w domu jej
rodziców na skrajni parcy Ruskiej. Jej
doprowadzałem formacji partyzantów, celem
robienia opatrunków. Jej rolami pobierałem
lekarstwa i widziałem jak opatruwała rany
partyzantów i podawała im lekarstwa

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonimy (y) *„Zocha”*
stopień wojskowy *kapral* pełnił funkcję *starszy sanitariusz*
oraz brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaje,
miejscowości, czasokresy itp.) *Je bywała w jej domu często,*

w którym był zorganizowany szpitalik zawożony
w niego ps. „Krywa” który miał ponierpane
udo, leżał on tam długo. W tym czasie oprowadzałem
jech byłe zorganizowana cała jej rodzina. Widziałem
rolami jej brata dowódcę ps. „Bor” stawiano jej
banki. Jej bratem widziałem w rozbiegu bandy rekursu
w okolicach Nares, likwidacja kurków ukraińskich
w wsie Szumy-Krahnle i w szep. „Ostre Branie” brata
one czyniły widziałem w opatrywaniu rany na
miejsce.

1/2/15

Wyżej wymieniony był represjonowany (a): wymienić jej rodzaje, miejscowości, czasokres, organy represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp. *Nic mi o tym nie wiadomo*

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej, datę jej wydania, przez kogo *Jestem członkiem z wyjątkowym*

kole Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej
w Słupsku

Legitymacja Nr 001465 wydanej dnia 18 lutego 1991, Gdańsk

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie; podać kiedy i przez kogo przyznane, nr legitymacji, (zaświadczenia), datę wydania *Posiadam zaświadczenie Nr 201012*

wydane 26.05.1993r. Decyzja 67 przez Urząd do Spraw
Kombatantów i Osób Represjonowanych wydane w Warszawie

Krzysztof Czajka
własnoręczny podpis

SWIATOWY ZWIĄZEK
Żołnierzy Armii Krajowej
Inspektorat Słupsk
potwierdzam wiarygodność podpisu
świadka

.....
polecę organizacji kombatanckiej,
imię i nazwisko, funkcja

.....
miejscowość, data

Legitymacja

nr * 001465

Lucjan Czywil
podpis

Lucjan Czywil
Imię i Nazwisko

Helena, Franciszek
Imiona rodziców

04.11.1921
data urodzenia

Nacza woj. Nowogródek
miejsce urodzenia

Gdańsk
miejsce wystawienia

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDZENIA

[Signature]

data in. *[Signature]* Sliwa
podpis

1/2/6

"Gołęb"
pseudonimy

Wilno
Określenie działania
77 p.p., V batalion

Światowy Związek
Żołnierzy
Armii Krajowej

Przydzielony
szeregowy

Ostatni stopień w AK

Zgodność
z oryginałem

Światowy Związek Żołnierzy AK
OKRĘG GDAŃSKI
INSPEKTORAT SŁIPIŃSKI
INSPEKTOR
Jan Soduła

[Signature]

ZASWIADCZENIE

Nr 201012

201012

3/2/17

URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

CZYWIL

Nazwisko

Lucjan

Imiona

04.11.1921r. MACZA

Data i miejsce urodzenia

Uprawnia do przejazdów
PKP i PKS
wg 50% zniżki

Niniejsze zaświadczenie uprawnia do ulg i świadczeń określonych w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. nr 17, poz. 75 z późniejszymi zmianami).

Z upoważnienia
Kierownika Urzędu ds. Kombatantów
i Osób Represjonowanych

26.05.1993r.

Data

mgr Stanisław Wrycz
Pełnomocnik w woj. śląskim

Lucjan Macza
podpis posiadacza zaświadczenia

RODZAJE I OKRESY
ZALICZANE DO UPRAWNIENI
USTAWOWYCH

Adres zamieszkania

Okresy		Wyszczególnienie	Przepis ustawy
od	do		
07. 1943r.	07. 1944r.	A.K.	4/2/3

76-270 Ustka

Łącznie: lat 1 miesięcy

Zmiana: lat Zmniejszenie

Kierownika Urzędu ds. Kombatantów
i Osób Represjonowanych

mgr Stanisław Wrycz
Pełnomocnik w woj. śląskim

Z wygołaim

Województwo Śląskie
Urząd Wojewódzki
ul. Świerkowa 2
41-200 Katowice

Handwritten signature

1/2/8

1/2/8

str. 1 Nr legitymacji .....

ZOFIA PAJEKOWSKA .....

imię i nazwisko .....

MICHAŁ MICHALINA .....

imiona rodziców .....

4. STERPIEN 1923 R .....

data urodzenia .....

NACZA POW. LIRA .....

miejsce urodzenia .....

miejsce wystawienia legitymacji .....

data wystawienia legitymacji .....

str. 2

"ZOCHA" .....

pseudonimy .....

NOUGRODCZYŻNA .....

okręg i działania .....

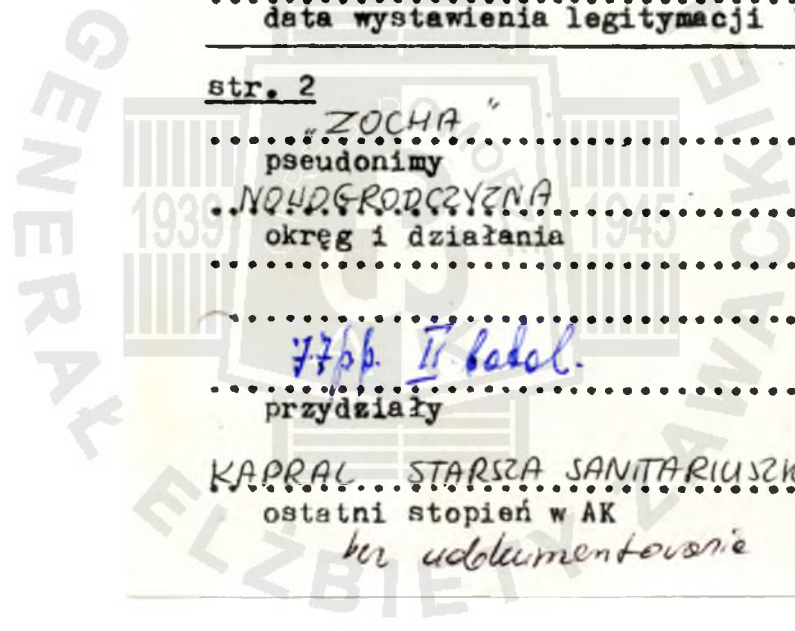
77pp. II batal. .....

przydziały .....

KAPRAL STARSZA SANITARIUSZKA .....

ostatni stopień w AK .....

bez udokumentowania .....

3/2/9

ZASWIADCZENIE

Nr 214752 /106007E

DIPLOMAT

PAWŁOWSKA
Nazwisko

**URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH**

ZOFIA
Imiona

04.08.1923r. NASZA
Data i miejsce urodzenia

Niniejsze zaświadczenie uprawnia do ulg i świadczeń określonych w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. nr 17, poz. 75 z późniejszymi zmianami).

Z. Pawłowska
podpis posiadacza zaświadczenia

30.05.01 m.p.

Data

Podpis

1/3. Inne materiały dokumentacyjne:

1. Deklaracja Łolii Pawłowskiej - 1.06.1995 -
zgłoszenie do uczestnictwa w ŚLŻAK
w 1942 z oświadczeniem - dot. przynależności
do org. kombatanckich, oryg. k. 2 s. 1-3
2. Oświadczenie Ł. Pawłowskiej z
31.05.1995, oryg. k. 1 s. 4

1/13/2

10. Ostatni zweryfikowany stopień w AK - - - - -
 Ostatni stopień w WP. - STARSA SANITARIUSKA KAPRAL
 /nr,legitym.i data wystawienia,przez kogo nadano/
 11. Przebieg służby/ czasokres,nazwa,funkcja/
 a/ do 1939 roku - - - - -
 - - - - -
 b/ SZP.ZWZ-AK - - - - -
 12. Uprawnienia kombat.Nr. . . . .
 - - - - -
 PSZ. nazachodzie - - - - -
 - - - - -
 13. Represjonowany /rodzaj/
 a/1.IX.1939 r. - 15.I.1945 - - - - -
 b/ po 15.I.1945 r. - - - - -
 - - - - -

Wiarogodność powyższych danych podwierdzam podpisem

Światowy Związek
 Żołnierzy Armii Krajowej
 KOLEJNA DZIEDZINICZNA
 Wileńsko-Nowogródzkie
 Kolo Srodowiskowe
 w Bydgoszczy

Kata Srodowisk Wileńsko-Nowogródzkie
 Pawłowska 20,
 Wileńsko-Nowogródzkie
 /Kola - Srodowiska/

Potwierdza się dane z niniejszej deklaracji i podiadanie do uzyskania
 uprawnień członkowskich Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej
 - - - - -
 Bydgoszcz, 1.06.1995r.
 /miejscowosc, data/

Nazwisko i imię 1/ - - - Wroblewska Alina ps. "Baska"
 pseudonim 2/ - - - Krzysztof Alkowi ps. "Czarna"
 3/ - - -

Przyjęty w poczet członków zwyczajnych Światowego Związku Żołnierzy
 Armii Krajowej - - - - -
 / numer ewidencyjny, miejscowosc, data/

ZARZAD OKREGU

Nazwisko i imię 1/ - - - - -
 Pseudonim 2/ - - - - -
 3/ - - - - -

1/3/8

Lotia Pawłowska

Imię i nazwisko /czytelne/

Koło Św.Zw.ŻAK - Nr ew.Okr.

Bydgoszcz

adres zamieszkania

Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej
Koło *Świdzińskiego Wileńska-Nowogrodzie AK*

Zgodnie z wymaganiami statutu Św.Zw.ŻAK oświadczam, że pozostając w szeregach Św.Zw.ŻAK, nie należę jednocześnie do politycznej post-P.Z.P.R.-owskiej, ani post-Z.B.o WiD-owskiej organizacji.

Data . . . . .

Lotia Pawłowska
/podpis czytelny/

O Ś W I A D O Ż E N I E

1/3/4

- 1. Nazwisko i imię ... PAWŁOWSKA ZOFIA .....
- 2. Dla mężatek nazwisko panieńskie ... CYDZIK .....
- 3. Data i miejsce urodzenia ... 4. 08. 1923v. NACZA K/LIDY .....
- 4. Imiona rodziców ... MICHAŁ MICHALINA .....
- 5. Pseudonimy ... "ZOCHA" .....
- 6. Przynależność do partii politycznych /od kiedy do kiedy /
 ..... NIE BYŁAM .....
- 7. Pracowałem w aparacie ścigania / MO, UB, prokuratura, infor-
 macja wojskowa, ORMO / od - do .....
 ..... NIE PRACOWAŁAM .....
- 8. Byłem osłonkiem ZBOWID-u / od kiedy do kiedy / .....
 ..... NIE BYŁAM .....
- Jakie pełniłem funkcje i w jakich jednostkach organizacyjnych
 od - do ..... NIE PEŁNIŁAM .....
- 9. Złożyłem oświadczenie o wystąpieniu ze ZBOWID-u i skreśleniu
 mnie z listy osłonek w dniu .....

Wiarygodność powyższych danych potwierdzam własnoręcznym podpisem.

Bydgoszcz, dnia 31.05.1995v. Pawłowska

*Paulowska
Zofia*

B®
BARBARA
CZŁUCHÓW

TECZKA WIĄZANA
"BEZKWASOWA" 250G

5 906099 000653